

Kaplička Nanebevzetí Panny Marie na Klamovce

V neděli 15. srpna 1999 se kaplička na Klamovce dočkala slavnostního okamžiku. Po skončené restauraci exteriéru a při značně pokročilých úpravách vnitřního zařízení mohli být farníci přítomni poutní slavnosti. Při opravách zahradní architektury Klamovky a náhrobku na Malostranském hřbitově v roce 1968 byla jaksi opomenuta. Teprve nyní bylo možno připomenout si datum nejstarších košířských poutí, jak tu bývaly slaveny od druhé poloviny 17. století až do zřízení farního kostela Nejsvětější Trojice v Košířích. Kaplička na Klamovce je totiž nejstarším košířským kostelem, byť ne farním, a zaslouží si náš zájem.

Ještě je v paměti letitých farníků, jaké pozornosti se těšila za duchovní správy P. Václava Chlumského před nástupem obou osudových totalit, které prošly naší vlastí. V době, kdy teprve probíhaly přípravy ke stavbě kostela sv. Jana Nepomuckého, sloužil totiž pravidelně v neděli svou druhou mši sv. právě na Klamovce. Býval pravidelně vídán v doprovodu některého farníka, převážně člena kostelního spolku, jak kráčí s kalichem v pouzdře od kostela Nejsvětější Trojice vzhůru Plzeňskou ulicí. Cestou řešili většinou starosti, které se kupily kolem stavby nového kostela na Košířském náměstí, ale při jedné z těchto cest padla i zmínka o původu kapličky jako o kostelíku vinařů, kteří tvořili značnou část obyvatelstva Košíř. Dochované záznamy tuto informaci beze zbytku potvrzují. Nahlédneme-li do matrik farního úřadu z Liboce a matrik smíchovských, psaných tehdy při kostele sv. Filipa a Jakuba na dnešním Arbesově náměstí, najdeme záznamy z dnešní farnosti košířské od hranic Smíchova až po Starý Motol. Tím, že se matriky libocké dochovaly od roku 1671, smíchovské od roku 1698 a břevnovské dokonce od roku 1652, můžeme spolehlivě doložit, že tato oblast byla již tehdy poměrně hustě obydlena a že ji pokrývaly četné vinice. Zejména libocké matriky o nich přinášejí časté informace; od roku 1726 zde byla vedena dokonce zvláštní matrika pro oblast Košíř, Motola, Stodůlek a četných samot. Od roku 1794 jsou tu Košíře zapisovány separátně až do roku 1856, kdy teprve byla založena farnost košířská. Na jejím území připomínají zápisy nejen dvorce, ale zejména četné vinice. Jmenovitě uvádějí například vinici na Šafránci, na Cibulce, na Kotlářce, na Zámečnici, na Kavalírce, na Skalce a na Rovině. V Košířích zaznamenávají vinici Klimentku, Demartinku a vinici zvanou Poštova, snad u dnešní Poštovky. Pro nás mají však největší důležitost zápisy o vinici Okrouhlík, jak byla tehdy nazývána dnešní oblast Klamovky, zejména okrouhlé návrší, zdvihající se hned za kapličkou Nanebevzetí Panny Marie. To ještě tento pozemek nevlastnil šlechtický rod Clam-Martiničů a Okrouhlík svými výnosy pomáhal udržovat jesuitskou kolej u sv. Klimenta na Starém Městě, které náležel. O Okrouhlíku se mluví výlučně se jmény tamních vinařů, zejména rodiny Ondřeje Krumpholze, poddaného koleje klementinské, zdejšího známého vinaře v první polovině 18. století, o kterém mluví nejen záznamy libocké, ale i matrika od sv. Tomáše v Praze z let 1718-1749, kdy zdejší augustiniáni, P. Aegidius a P. Kajetán křtili děti tohoto vinaře, "vinitoris in Vokrouhlík" neboli "ex vinea Vokrouhlík in Košíř", jak latinsky zapsali k roku 1736 a 1738. Obdobně informují i záznamy smíchovské roku 1730.

Kaplička Nanebevzetí P. Marie u Okrouhlíku byla tedy nesporně první svatyní na území dnešní košířské farnosti, která sloužila věřícím dávno před zřízením farnosti a kostela Nejsvětější Trojice. Již tehdy bylo zdejší osídlení poměrně husté a četné vinice, potřebující hodně pracovních sil si vyžádaly stavbu kostelíka, kam patrně dojížděli duchovní okolních farností. Doba po třicetileté válce, známá právě nedostatkem katolického kněžstva, neumožňovala totiž zřízení nové farnosti i farního kostela v době, kdy toho narůstající počet obyvatelstva již vyžadoval.

Dr. Marie Marešová